

KULKA PRO HEYDRICHA: NÁMĚT 1 (ČEŠI S NĚMCI V BRITSKÉM EXILU)
PRACOVNÍ LIST 1

Beneš a Jaksch: první setkání

Wenzel Jaksch byl předsedou sociálních demokratů z československého pohraničí. Ve 30. letech se z demokratických pozic snažil čelit nástupu nacizované SdP, ovšem bez úspěchu. Po okupaci ČSR v březnu 1939 odešel do exilu do Velké Británie. Přestože patřil k předním obhájcům ČSR, měl výhrady k národnostní politice vlády.

Ukázka 1: Beneš a Jaksch I (podzim 1940)

Nový stát už nesmí
opakovat chyby státu
starého.

Jsou i slušní Němci.

Jaký je v této době postoj Beneše vůči Němcům?

Jaké řešení česko-německých vztahů navrhuje Beneš v této ukázce?

**KULKA PRO HEYDRICHA: NÁMĚT 1 (ČEŠI S NĚMCI V BRITSKÉM EXILU)
PRACOVNÍ LIST 1****Zamyslete se, co by mohly znamenat tyto prvky ve scéně:**

- kytice, kterou sundá ze stolu Jan Masaryk
- způsob, jakým Jaksch oslovuje Beneše

TEXT 1: Beneš o setkání s Jakschem 4. července 1940 (psáno 1947)

Jaksch mě však překvapil sdělením a správným svým rozhodnutím, že diskuse o osudu našich Němců zatím není možná, že se o tyto otázky nyní tolik nestará, že nyní jde opravdu jen o válku a o vítězství nad Hitlerem; ode mne také nyní nežadá žádný program pro budoucnost nebo nějaké prohlášení o našich Němcích, že prostě prohlašuje bezvýhradně, že je s naší věcí solidární a že je ochoten s námi spolupracovat tam, kde se o tom společně dohodneme. - Myslím, že sdělení to bylo tehdy upřímné.

BENEŠ, Edvard: Paměti. Od Mnichova k nové válce a k novému vítězství, Orbis, Praha 1948, s. 320.

TEXT 2: Jaksch o setkání s Benešem 3. srpna 1939 (psáno 1958)

Pokud jde o další vývoj, byl náš rozhovor veden s oboustrannou zdrženlivostí. Silně jsem zdůraznil jasný nárok na zastoupení sudetských Němců v nové situaci, což (Beneš) nezpochybnil. ... Beneš je principiálně názoru, že Mnichovská dohoda se stala neplatnou a že samostatný československý stát v mnichovských hranicích není životaschopný. O tom, zda sudetská oblast bude začleněna do restaurované republiky jako celek, nebo jen zčásti, musí rozhodnout reálné faktory. Oba jsme se shodli, že nemáme zmocnění činit z ciziny rozhodnutí. Já jsem zdůraznil, že vzhledem k postoji našich lidí doma i v cizině je diskuse možná jen při oboustranné ochotě k federalistickému řešení. ... V každém případě je třeba usilovat, mínil, o nalezení lepšího řešení, než bylo minulé. Souhlasil s mým názorem, že je nemožné uspokojit sudetské Němce na základě centralistické ústavy státu. Mluvílo se o tom, že žádoucím maximálním cílem je švýcarské řešení. Důležité se mi zdálo Benešovo prohlášení, že řešení se musí hledat v dohodě se sudetskými Němci. Zůstali jsme na tom, že při oboustranné loajalitě budeme pokračovat v přátelské výměně názorů.

JAKSCH, Wenzel: Cesta Evropy do Postupimi. Vina a osud v podunajském prostoru, Institut pro středoevropskou kulturu a politiku, Praha 2000, s. 238 /kráceno/.

švýcarské řešení – uspořádání podle vzoru švýcarských kantonů (regionů velikosti mezi okresem a krajem), které mají rozsáhlou autonomii na ústřední vládě

Analyzujeme, interpretujeme:

- Uvažujte nad tím, jak oba aktéři popisují schůzku. Zdůrazňují spíše porozumění, nebo konflikt?
- Jak mělo podle Jaksche vypadat poválečné řešení národnostní otázky v ČSR?
- Srovnajte filmový obraz vztahu rozhovoru mezi politiky s jejich vlastními vzpomínkami. V čem se tyto obrazy shodují? V čem se liší?